

Gemeente Renkum

Verantwoordelijke afdeling
Dorpsmanagement

Nummer

- Inboeknummer: 110674
- Paragraaf begroting: 5
- Steller: Michel Rodink

Raad d.d.
27 juni 2012

Portefeuillehouder
J.P. Gebben

Datum
15 mei 2012

Onderwerp
Beleidsnotitie burgerparticipatie

Geadviseerd besluit

Vaststellen van de “beleidsnotitie burgerparticipatie”.

Samenvatting

In het coalitieakkoord (2010-2014) wordt vermeld dat burgerparticipatie in deze raadsperiode wordt ingepast in het beleidsvoorbereidingproces. Ook staat in hetzelfde coalitieakkoord vermeld *dat de mening van de inwoner centraal hoort te staan in alles wat we doen*.

Binnen de gemeente Renkum worden veel projecten, beleid en uitvoeringszaken in overleg met de inwoners opgesteld. Toch is er tot op heden geen duidelijk beleid op het gebied van burgerparticipatie. Dit heeft geleid tot diverse definities van burgerparticipatie en verschillende werkwijzen. Hoewel er binnen de organisatie de nodige ervaring met burgerparticipatie is opgedaan, bestaat er zonder meer nog ruimte voor een verdere verbetering van de aanpak. Er bestaat daarom behoefte aan een vastgestelde “beleidsnotitie burgerparticipatie” om vooraf helder te maken of- en hoe burgerparticipatie dient te worden toegepast. Met dit voorstel wordt u verzocht, de bijgevoegde “beleidsnotitie burgerparticipatie”, vast te stellen.

Beoogd effect

De beleidsnotitie burgerparticipatie heeft tot doel om op een vooraf goed doordachte en weloverwogen manier burgerparticipatie toe te passen tijdens uitvoerings-, beleids-, of planvormingsprocessen. Het geeft de diverse mogelijkheden van participatie aan en stelt kaders aan mate van inbreng. Daarnaast draagt het bij aan het verduidelijken van de definitie van het begrip “burgerparticipatie”. De uiteindelijke hoofddoelen van burgerparticipatie zijn:

1. Verhogen van de kwaliteit van beleids- en planvorming.
2. Toename van vertrouwen.
3. Het bevorderen van bondgenootschap.
4. Vergroten van draagvlak voor de gemaakte keuzes.

Kader

Er bestaat geen wettelijk kader voor de “beleidsnotitie burgerparticipatie”. Wordt burgerparticipatie toegepast dan dienen vooraf duidelijke kaders gesteld te worden waarbinnen participatie mogelijk is. De beleidsnotitie is daar een handig hulpmiddel bij.

Argumenten

1. Het begrip “burgerparticipatie” wordt vaak, afhankelijk van het beleidsterrein, verschillend uitgelegd. Zo worden de termen burgerparticipatie, bewonersparticipatie, ondernemersparticipatie, en cliëntenparticipatie gebruikt. Dit leidt er vervolgens toe dat er semantische discussies ontstaan over dit onderwerp. De “beleidsnotitie burgerparticipatie” schaart, binnen de gemeentelijke context, alle afgebakende trajecten waarin geparticipeerd wordt met individuen of groepen in de samenleving, rondom een beleids-, uitvoerings-, of planvormingsproces, onder de noemer “burgerparticipatie”.
2. Zoals in de inleiding reeds is verwoord bestaat er behoefte aan een eenduidig beleid ten aanzien van burgerparticipatie. Deze behoefte leeft bij u, de medewerkers en de inwoners. Met een vastgestelde “beleidsnotitie burgerparticipatie” wordt per project, op basis van een aantal in de notitie opgesomde criteria, afgewogen of het geschikt is voor burgerparticipatie. Is een onderwerp meer of minder geschikt dan geeft de beleidsnotitie een richting welke vormen van participatie ingezet kunnen worden.
3. Bij de afweging of burgerparticipatie wordt ingezet geeft het handboek een aantal criteria. Het is een misvatting dat inwoners overal over mee willen praten. Vaak zitten inwoners helemaal niet te wachten op burgerparticipatie. Voor inwoners is burgerparticipatie vaak pas interessant als het hun specifieke belang betreft, als het concreet is en als ze er echt een gevoel bij hebben. Indien aan deze voorwaarden voldaan wordt kan burgerparticipatie een effectief instrument zijn om kwaliteit, bondgenootschap, draagvlak en meer vertrouwen te realiseren.

Kanttekeningen

Ingegeven door bezuinigingen is het is een landelijke tendens dat gemeenten meer gebruik maken van de kracht van de samenleving. Er wordt in dit kader meer vertrouwen en verantwoordelijkheid gelegd bij de inwoners. Dit vergt een andere rol van de raad, college en de gemeentelijke organisatie die niet langer boven de samenleving staan maar veel meer er tussen. De houding van de medewerkers die belast zijn met het onderwerp zal zich verder moeten ontwikkelen. Men dient open te staan voor de ideeën en opvattingen van de bewoners. De tijd dat de gemeente zelf bepaalt wat goed is voor haar burgers ligt hiermee achter ons. Burgerparticipatie is straks geen instrument meer maar een natuurlijke manier van werken. In de nabije toekomst kan het, in voorkomende gevallen, zo zijn dat in plaats van dat de bewoners met de gemeente participeren, de gemeente participeert met de bewoners! Deze andere manier van werken gaat met vallen en opstaan en doet nadrukkelijk een beroep om het empathisch vermogen van de medewerkers.

Draagvlak

Juist dit onderwerp leent zich goed om samen met diverse spelers in het veld interactief te ontwikkelen. Bij het opstellen van de “beleidsnotitie burgerparticipatie” zijn daarom diverse gesprekken gevoerd met het college, een afvaardiging uit de raad en de voorzitters van de dorpsplatforms. In een eerste gespreksronde is de zogenaamde “houtskoolschets om te komen een handboek burgerparticipatie” besproken. Men heeft meegepraat over de te maken keuzes en richting. Daarna is in een tweede gespreksronde, met nagenoeg dezelfde gesprekpartners, de concept beleidsnotitie besproken waar opnieuw een ieder zijn mening op mocht geven. Het product van alle opmerkingen is op 11 april 2012, ter consultatie, aan de orde gekomen tijdens de commissie Bedrijvigheid. De commissie heeft op haar beurt een aantal opmerkingen gemaakt die, waar mogelijk, zijn verwerkt in de nu voorliggende “beleidsnotitie burgerparticipatie”.

Daarnaast heeft de Wmo-adviesraad op 4 mei 2012 een ongevraagd advies uitgebracht op basis van de beleidsnotitie zoals die in april in de commissie Bedrijvigheid is behandeld. Een aantal van de door de Wmo-adviesraad aangehaalde adviezen zijn meegenomen in de aangepaste notitie. Het advies van de Wmo-adviesraad is als bijlage toegevoegd aan dit voorstel.

Hoewel er gezocht is naar de grootste gemeenschappelijke deler kan het zo zijn dat niet iedereen zich volledig herkent in bepaalde passages van de beleidsnotitie. Dit omdat er een afweging is gemaakt in de verschillende belangen. Toch kan er in algemene zin van uit worden gegaan dat er draagvlak bestaat voor deze kaderstellende notitie.

Aanpak/Uitvoering

Nadat u de “beleidsnotitie burgerparticipatie” heeft vastgesteld kan er in het vervolg gewerkt worden volgens de beschreven systematiek. Ook worden de aandachtspunten in de notitie verder uitgewerkt. Na ieder BP-traject vindt een evaluatie plaats en twee jaar na vaststelling van de beleidsnotitie wordt deze in zijn geheel geëvalueerd. Indien nodig wordt de beleidsnotitie aangepast op basis van de evaluatie.

Financiële consequenties

Burgerparticipatietrajecten worden meegenomen binnen de budgetten van de betreffende onderwerpen. Met dit voorstel zijn verder geen financiële consequenties gemoeid.

Juridische consequenties

Ten aanzien van het vaststellen van de “beleidsnotitie burgerparticipatie” zijn er geen juridische consequenties.

De doelen waarom een burgerparticipatietraject wordt doorlopen zijn het verhogen van de kwaliteit, het bevorderen van bondgenootschap, het toenemen van het vertrouwen en het vergroten van draagvlak. Wordt hieraan voldaan dan mag verwacht worden dat het aantal juridische procedures tegen de gemeente afneemt. Het vergt een gedegen voorbereiding door aan de voorkant van een burgerparticipatietraject duidelijke kaders te stellen waarover meegepraat kan worden. Dit levert vervolgens een bijdrage aan het terugdringen van het aantal juridische geschillen aan de achterkant van het traject.

WMO-aspecten

Burgerparticipatie gaat uit van de kracht van de samenleving. Daar waar de samenleving betrokken wordt en actief participeert kan sprake zijn van het versterken van de sociale cohesie: prestatieveld 1 van de WMO.

Duurzaamheid

Het vaststellen van de “beleidsnotitie burgerparticipatie” heeft geen direct invloed op de duurzaamheid. In zijn algemeenheid kan gesteld worden dat een burgerparticipatietraject de kwaliteit, en daarmee de duurzaamheid, van het uiteindelijke product ten goede komt.

Effect op vermindering regeldruk

Geen.

Communicatie

Geen actieve communicatie.

Alternatieven

De “beleidsnotitie burgerparticipatie” is voor de gemeenteraad, het college en de organisatie een hulpmiddel bij het doorlopen van burgerparticipatietrajecten. Renkum is echter niet uniek als het gaat om het vaststellen van een beleidsnotitie burgerparticipatie. Uit onderzoek van ProDemos uit het jaar 2012 blijkt dat 50,4% van de Nederlandse gemeenten inmiddels een vastgestelde participatienota kent. Er bestaan dan ook vele alternatieven voor de nu voorliggende beleidsnotitie. Vaak staat de participatieladder daarin centraal. In de nu voorliggende beleidsnotitie is echter bewust gekozen voor drie participatiemodellen waarvan het te volgen proces vooraf duidelijk is. Als alternatief bestaat ook de mogelijkheid om de “beleidsnotitie burgerparticipatie” niet vast te stellen.